Congrestoespraak minister Laurens Jan Brinkhorst

5 november 2005, 16:00

Speech D66-congres 5 november 2005

Democraten,

Het verleden heb je. De toekomst moet je maken!

En die toekomst maken wij! Ook vandaag op dit congres, dat gaat over die toekomst. Daarom is dit congres zo belangrijk.

Niet voor niets is D66 een toekomstgerichte partij. Dat waren we in 1966 en dat zijn we nog steeds.

Gericht op vernieuwingen, doorbreken taboes. Zonder dogma's en vrijzinnig. Dat alles om de toekomst.

Over de toekomst heerst nog wel eens angst. Franklin D. Roosevelt zei ooit: `the only thing to fear is fear itself'. En wie de toekomst ervaart als tegenwind, loopt in de verkeerde richting.

Over die toekomst heerst ook twijfel. Twijfel over de ingeslagen weg, over waar het allemaal naar toe gaat. Natuurlijk, door te twijfelen komen we tot de waarheid. Dat is D66.

Maar twijfel staat soms ook in de weg om een toekomst te realiseren. De aartstwijfelaar Dostojewski zei ooit treffend: `voordat u begint te handelen, moet uw geest vrij zijn van twijfel'. En zo is het! Van het denken naar het doen. Daar gaat het in de politiek om. Dat is óók D66 en daar zijn we voor opgericht.

En over welke toekomst hebben we het dan?

Toekomst: Een Nederland dat zich bewust is van de wereld om zich heen en Europa ziet als kans om een rol in wereld te spelen. En we hebben Europa ook nodig om nationale problemen op te lossen. [PM: minister Flutur van Roemenië en de Franse PRG]

Toekomst waarin iedereen onderwijs van hoge kwaliteit geniet en onze kenniseconomie toonaangevend is in wereld.

Een groene toekomst.

Toekomst met voldoende werkgelegenheid voor iedereen (ook ouderen, allochtonen, vrouwen).

Toekomst met voldoende sociale zekerheid om te voorkomen dat mensen door ijs zakken. Maar waar sociale zekerheid geen doel op zich is. Het is beter te kijken naar wat mensen wel kunnen dan ze van een uitkering afhankelijk te maken.

Toekomst van een Nederland waarin verschillen tussen mensen meer worden geaccepteerd en tegelijkertijd samenhorigheid is.

Toekomst waarin NL een smeltkroes is van creatieve talenten.

Toekomst waarin het volk ècht soeverein is en er een levendige democratie is.

Democraten,

Omwille van die toekomst is D66 in het kabinet gestapt. Met bloed, zweet en tranen. Maar we hebben er wèl voor getekend. En dit nog eens bevestigd in april van dit jaar. We zijn geen getuigenispartij. D66 heeft verantwoordelijkheid genomen.

En laten we wel wezen. We hebben heel wat binnen gehaald deze kabinetsperiode.
Taboes doorbroken, hervormingen doorgevoerd, investeringen gedaan.

D66 is zichtbaarder dan ooit! En in de kamer èn in het kabinet.

Ik noem 5 hervormingspunten:

1. Sociaal-economische hervormingen waren en zijn nodig om weer te groeien. Bij aantreden van kabinet hadden we een negatieve groei. Dat is nu anders. Economische groei is nodig; niet als doel, maar wel als middel. Belang daarvan gaat verder dan meer werk en meer middelen voor verduurzaming. Waar groei stagneert, steken etnische spanningen en intolerantie de kop op (Friedman, Harvard).

2. Forse investeringen kenniseconomie; sinds jaren is er niet zóveel geïnvesteerd in kenniseconomie; in kleine en grote bedrijven, in onderzoeksinstituten en VMBO. 50% van de aardgasmeevallers gaat naar kenniseconomie. Minder beton, meer kennis! We moeten ook kennis uit buitenland halen, die we in Nederland niet hebben. Dat kan overigens nog beter. Daarnaast geven we een impuls aan de creatieve industrie. Voor het eerst komen de bewindspersonen van EZ en OCW met een brief cultuur en economie.

3. We blijven ook trouw aan het milieu. Daarom forse investeringen in duurzame energie. € 800 mln Waddenfonds. €250 mln. duurzame energie en 1 mrd. duurzame energiebronnen. Met die investeringen gaan we naar verdere verduurzaming Nederland. Investeringen betekenden tegelijkertijd ook doorbraak in impasses rond Waddenzee en kerncentrale Borssele. Ik heb me daar actief voor ingezet. Ik heb over de natuur in de Waddenzee wel eens gezegd: `òf de kokkels eruit of ik eruit!'. Eerdere discussies leidden de aandacht af van de werkelijke milieuproblemen en het echte alternatief van duurzame energie.

4. Er moet in NL een verandering komen van cultuur en structuur voor werkende vrouwen. Vrouwen die willen werken moeten àlle steun krijgen. Daarom extra middelen (€200 mln) voor kinderopvang en volgend jaar meer nieuws over de verbetering van de buitenschoolse opvang.

5. Hervorming ook op bestuurlijk vlak. De hervorming publieke omroep. Daarvoor verdient Medy dank. Dat mag wel eens worden gezegd. Ze heeft de durf gehad structuren te doorbreken. En laten we niet vergeten dat het gisteren een historische dag was. In het kabinet hebben we bereikt dat CDA

en VVD hun jarenlange blokkade tegen een correctief bindend raadgevend referendum hebben opgegeven. 200 jaar na de Franse revolutie is nu ook in Nederland de volkssoevereiniteit erkend.

D66 altijd geneigd eigen positie weg te cijferen (bijwagen PvdA, brug in Paars I). We moeten winnaars durven zijn. En niet in de verdediging schieten. Laten we ophouden met zeuren. D66 is zichtbaarder dan ooit. D66 heeft een eigen identiteit.

Wij hebben de moed om het eigen verstand te gebruiken. Wij waaien niet mee met de populisten van links en de populisten van rechts. Daar is onze samenleving veel te complex en pluralistisch voor. Wij blijven kritisch bij elke afweging die moet worden gemaakt. Dat is noodzakelijk voor vooruitgang.

Wij gaan de discussie aan met eerlijkheid en moed. Ook over taboes. Zeker over taboes.

Wij nemen standpunten in en blijven daar voor staan.

Wij vechten voor de vrijheid van het individu, maar weten tegelijkertijd dat in die vrijheid ook een opdracht verscholen zit. De opdracht die ander te helpen om ook die vrijheid te hebben (`du kannst , denn du sollst').

We zijn kosmopolieten met een open blik op wereld om ons heen. Een nationaal slakkenhuis biedt geen perspectief.

Wij volgen onze eigen koers. Die wordt niet bepaald door het ouderwets links-rechts denken. Dat is een strijd tussen dogmatici. Onze koers is die van de toekomst!